

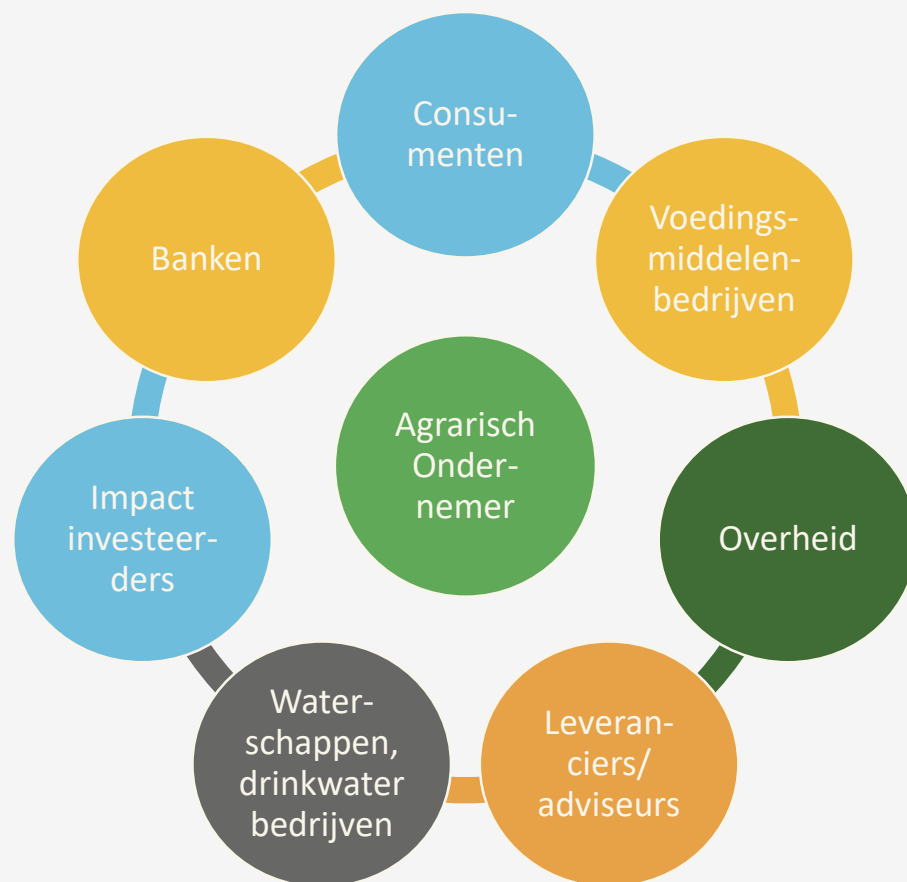

OPEN BODEMINDEX

www.openbodemindex.nl

Initiatief: Vitens, Rabobank, ASR
projectleider : Gerard Ros (WU, NMI)
Projectteam: WEnR, NMI, FarmHack

De bodemkwaliteit/ gezondheid centraal

De bodem levert allerlei **ecosysteem diensten** voor een duurzame leefomgeving.

- Gewasgroei en landbouwproductie
- Koolstof opslag en mitigatie
- Buffering van stikstof en fosfor
- Boven- en ondergrondse biodiversiteit
- Waterberging en reiniging

Kernvraag: “wat is gezond??”

Wanneer is een bodem “goed” of “gezond”?

Studie over kievit in de wei. Dit plantje verrigt de bodem. Foto: Karin Sroons
Achterhoek wil 'zombiebodem' leven inblazen
di 30 Jan 2018, 17:24

DE BODEM
BEREIKT?!

JAN 2018

Agrifoto

OPINIE GERARD ROS

Is de landbouwbodem echt bereikt?

'Bodemkwaliteit blijft op peil na 15 jaar bemesten digestaat'

9 augustus 2016 Voer reageer

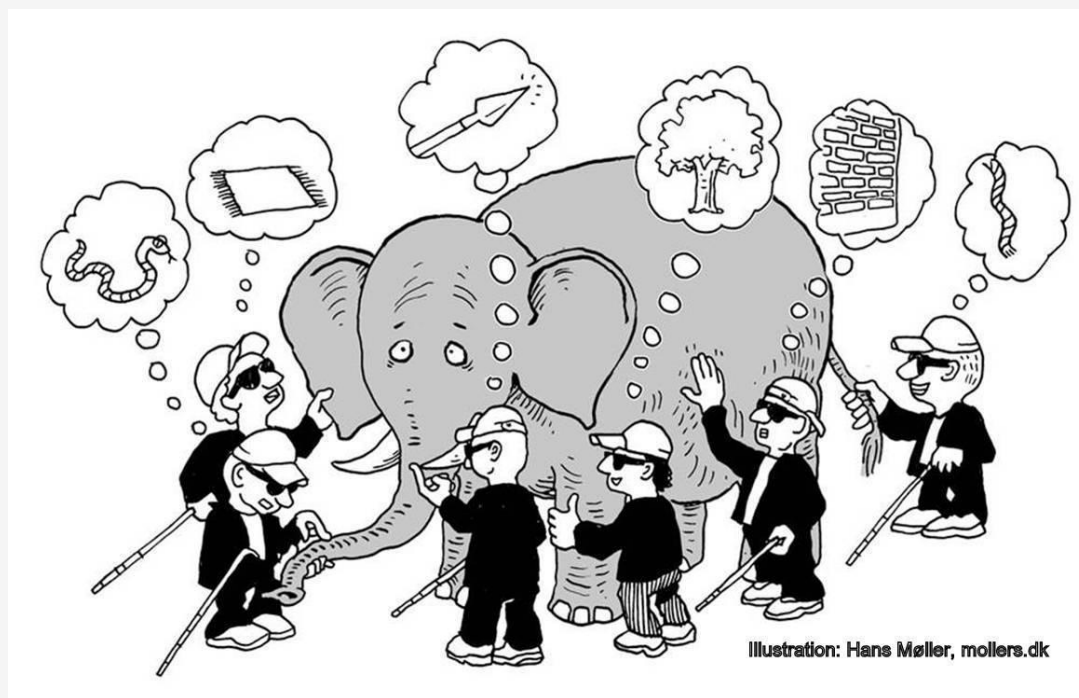

NIEUWS NEDERLANDSE BODEMKWALITEIT

Slechte bodemkwaliteit in Nederland staat het halen van de klimaatdoelen in de weg

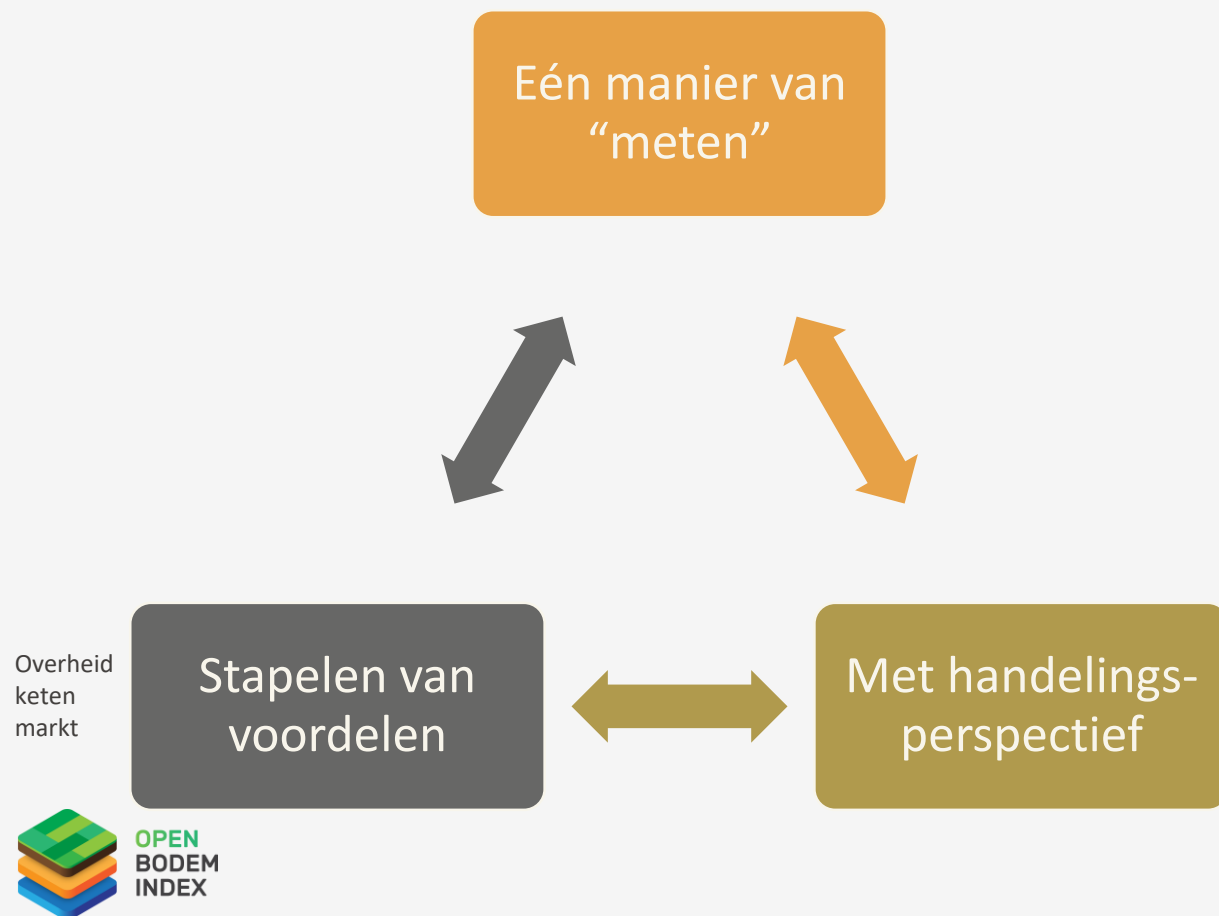
Een heldere visie ontbreekt?

The concepts of soil quality and soil health are often used to express the capability to perform a number of functions, but this is only meaningful when these two concepts are clearly defined and can be established with operational and reproducible methods. So far, this methodology has not been developed. *Soil 6*, 1-14, 2020.

Een uniforme taal: De Open Bodemindex (OBI)

bodemkwaliteit duurzaam verbeteren en onderhouden

Initiatief

Rabobank, a.s.r. en Vitens
overdracht in 2021 naar Stichting OBI

Randvoorwaarde

- betrouwbaar & wetenschappelijk
- aansluiten bij / zinvol zijn voor boerenpraktijk
- geen extra kosten boer

Samen (open source) met

- boeren, bodemadviseurs en onderzoekers
- PPS Beter Bodembeheer
- Bodemindicatoren NL landbouwbodem

Breng kennis naar de praktijk

Open source : valorisatie alleen mogelijk als kwaliteit geborgd is.

www.openbodemindex.nl/documentatie

<https://github.com/AgroCares/Open-Bodem-Index-Calculator>

Bodem & Beheer

een inhoudelijke waardering van bodemkwaliteit o.b.v. relatie met gewas (groei / kwaliteit)

een waardering van het bodembeheer o.b.v. duurzaamheidsindicatoren

een advies hoe de bodemkwaliteit is te verbeteren

Index

geef een index per functie voor elk perceel

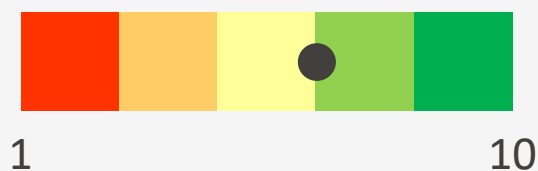
= Advies en inzicht voor boeren

geef een integrale index voor de bodemkwaliteit

= Waardering t.o.v. haalbaarheid

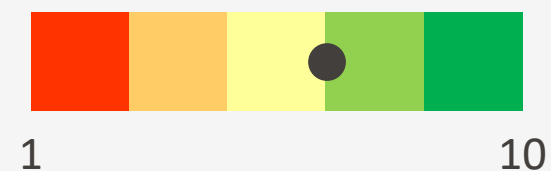
Elk perceel een waardering

Absolute Waardering

afstand tot optimale situatie voor
duurzame landbouwproductie

maat voor bodemkwaliteit

Relatieve Waardering

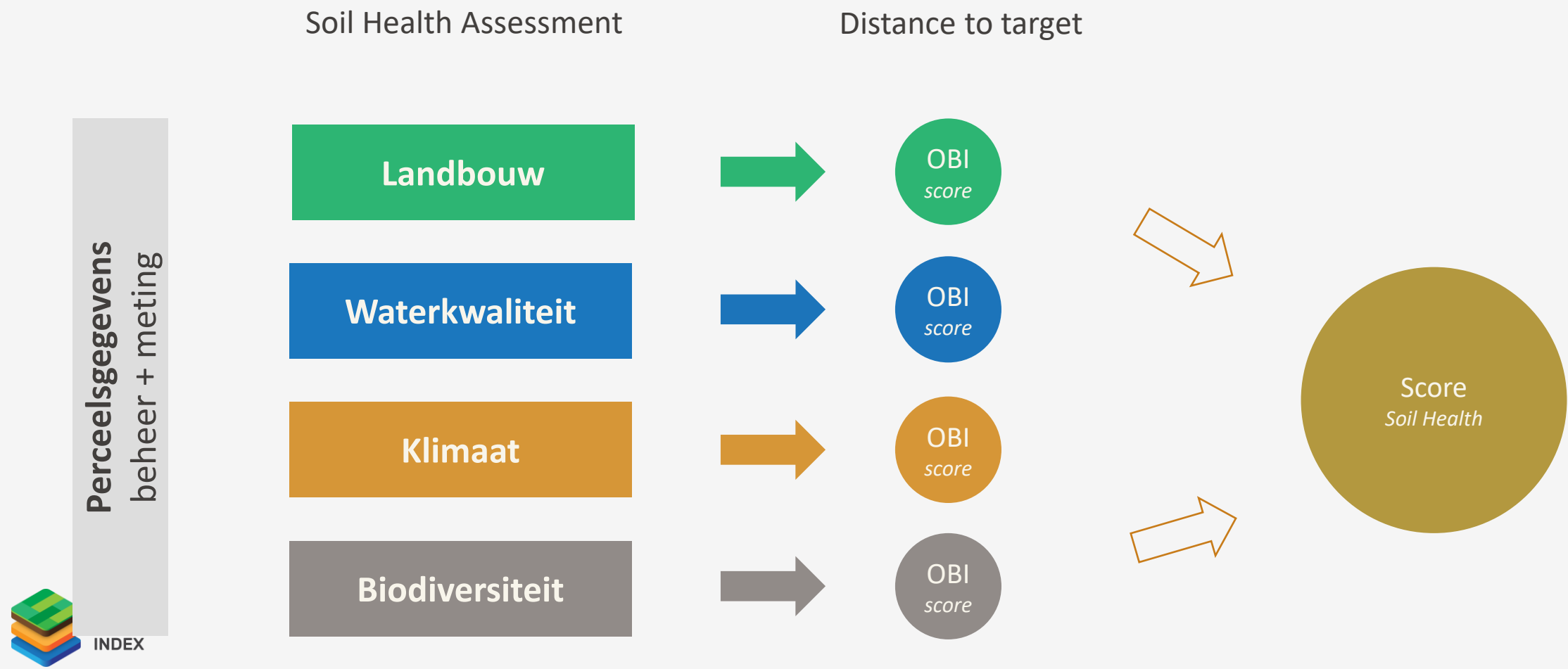
hoe doe jij het in vergelijking met
collega's op een vergelijkbaar perceel

maat voor beheer

Waardering per perceel, rekening houdend met grondsoort en bouwplan
Dus: elk perceel kan een 10 halen

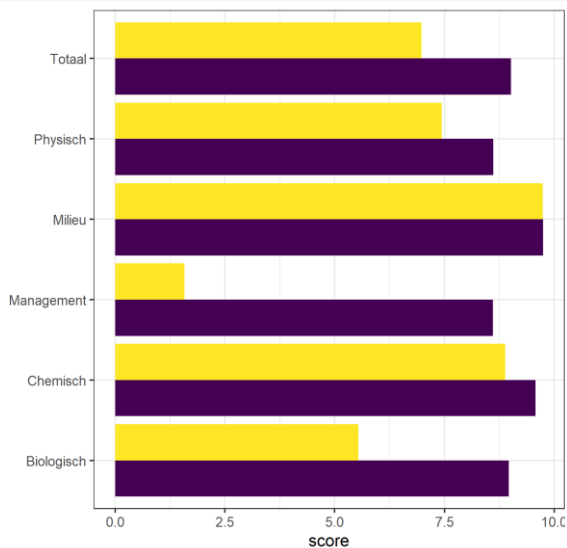
De OBI / BLN - systematiek

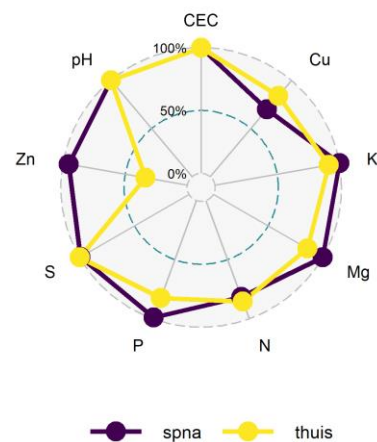

De praktijktoepassing

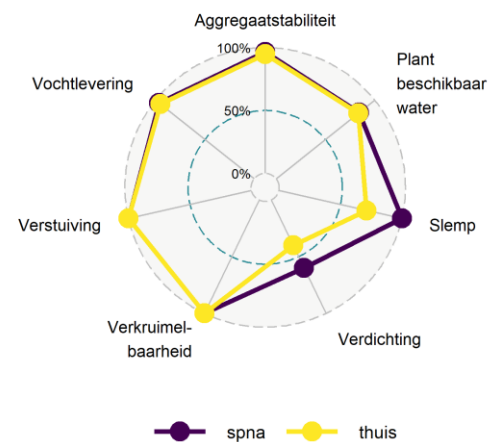
Totaalscores

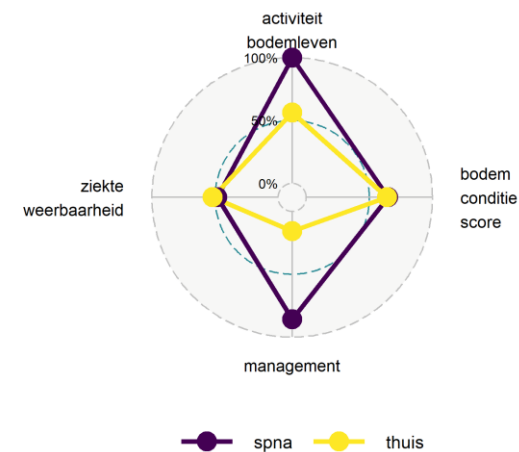
Bodemchemie

Bodemstructuur

Bodembiologie / beheer

Reflecterend

Heldere visie op bodemkwaliteit stimuleert Soil Health.   Meten ≠ weten

Een gezonde bodem: bodemkwaliteit plus beheer

Op basis van huidige kennis en metingen is eerste stap mogelijk

Positief respons over unieke aanpak over hele keten

Veel positieve energie, focus op actie en koppeling met boerenpraktijk

Koppeling met bestaande / nieuwe verdienmodellen is cruciaal

Open source benadering kent zo zijn uitdagingen in bodemwerkveld

Vooruitkijkend

Bodembioologie is ondergewaardeerd, nieuwe kennis nodig

Niet landbouwkundige doelen (SDG's) gaan meewegen in de OBI - Soil Health Score
(en de prioritering ervan is een politieke discussie en niet een wetenschappelijke)

Sensoren gaan klassieke chemie vervangen

Integraliteit op het boerenerf wordt een uitdaging

Meer informatie

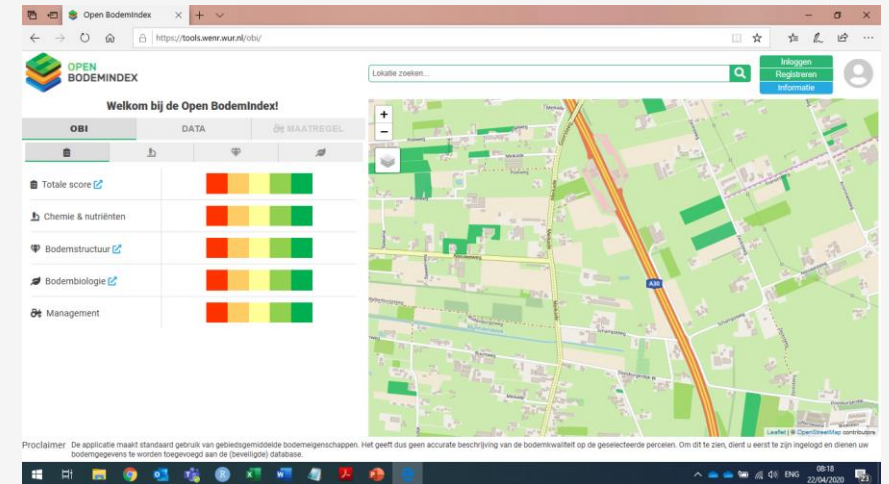
www.openbodeminde.nl/documentatie

<https://springgbv.github.io/Open-Bodem-Index-Calculator/>

<https://tools.wenr.wur.nl/obi/>

Onderwijstool: <https://obi.nmi-agro.nl/>

Een promotiefilmpje ... [klik hier.](#)

Welke bodemfuncties / indicatoren in OBI

situatie februari 2020

Chemie & nutriënten

- N-levering
- S-levering
- K-beschikbaarheid
- P-beschikbaarheid
- Mg-beschikbaarheid
- Cu-beschikbaarheid
- Zn-beschikbaarheid
- pH
- kationbuffering

Structuur & Water

- verkruielbaarheid
- verslempingsgevoeligheid
- stuifgevoeligheid
- ondergrondverdichting
- aggregaatstabiliteit
- waterbeschikbaarheid
- droogte- en natschade
- bodem-conditie-score (7 visuele metingen voor structuur en worteling)

Bodembioologie

- bodemweerbaarheid
- microbiële activiteit
- *wormen*
- *nematoden*

Beheer

- EOS balans
- Inzet label Duurzaam Bodembeheer rond o.a. maatregelen als bouwplanintensiteit, leeftijd grasland, rust- en vanggewassen, drainage, preventie verdichting

Milieu

- N-buffering voor grondwater
- N-buffering voor oppervlaktewater
- Organische stofbalans
- *P-bufferindex*

Op basis van openbare beschikbare data plus gegevens agrarische laboratoria
Cursieve indicatoren komen in 2020 beschikbaar

Wat wordt er (nu) gemonitord?

Context

Perceelseigenschap

- Opbrengstrisico waterstress (HELP)
- Bodemtype 1:50.000
- Bodemtype landbouwkundig
- Gewasrotatie (10-jaar)
- Ondergrondverdichting
- Uitspoelingsrisico

Management

Bodembeheer boer

- Kalkfrequentie
- Compostgebruik frequentie
- Ploegen ja/nee
- Groenbemester ja/nee
- 80% jaargroen ja/nee
- Vroege rassen ja/nee
- Sleepslang ja/nee
- Owd ja/nee
- Baggeren ja/nee
- Grasonderzaai ja/nee

Bodemmetingen (23)

Bodemmetingen Eurofins

- Klei, Zand, Silt
- Kalk en pH
- Organische stof
- C-fractie en CN ratio
- Ntotaal en Stotaal
- CEC, K-CEC, Ca-CEC, Mg-CEC
- K-CaCl₂, Mg-CaCl₂
- PAL en Pw en P-CaCl₂
- Cu-CaCl₂ en Zn-CaCl₂
- Microbiële biomassa en PMN
- Schimmel Bacterie Ratio

Bodemmetingen Visueel facultatief

- Beworteling
- Regenwormen
- Bodemstructuur
- Gekleurde vlekken
- Plasvorming
- Scheuren
- Spoorvorming
- Compactie
- gewasdichtheid

Voortbouwend op Bodemindicatoren Landbouw Nederland (BLN)

Hoe duurzaam bodembeheer verzilveren?

1. Verbeteren technische prestatie

2. Kosten van grond verlagen, toegang tot grond vergroten

3. Opbrengstprijzen van producten verhogen

4. Subsidies

5. Vergoeding voor publieke diensten

6. License to produce, eigenwaarde